

Christel Heidemann:

De therapeutische werking van plantenkleuren via de huid

De huidige kennis over de therapeutische werking van de acupunctuur stamt uit een zeer oude cultuur van Tibet en China, welke voortgekomen is uit een weten van de geestelijke achtergrond van alle verschijningen van deze wereld. De toenmalige ingewijde priesters hadden door openbaringen inzichten in de samenhang van de natuur, die voor het huidige natuur- wetenschappelijk onderzoek niet meer toegankelijk zijn. Door zijn geesteswetenschappelijke beschrijvingen van het domein van de natuur (mineraal- plant- en dierenwereld), van de mens en de kosmos biedt Rudolf Steiner de moderne mens de mogelijkheid, op in huidige tijd passende manier, de eens geopenbaarde natuurgeheimen weer dichterbij te brengen.

Het stromende in de Mens: het etherlichaam

De oude ingewijden hadden, zo beschrijft Rudolf Steiner, bijzondere inzichten in het beweeglijke stromen van leven in het fysieke lichaam van de mens. Dit voor het normale oog niet zichtbare leven vormt een eenheid die in de antroposofische terminologie het levenslichaam of etherlichaam genoemd wordt. Het roept alle stofwisselingsprocessen in het lichaam op en verbindt tevens het zielelichaam en de menselijke geest met het fysieke lichaam.

Het etherlichaam doorstroomt de lichamelijke in de linker en rechter lichaamshelft in twaalf banen die hoofdmeridianen genoemd worden. Deze stromen van de vingertoppen naar het hoofd, van het hoofd naar de tenen, van de tenen naar de borst en van de borst weer naar de vingertoppen. Van deze twaalf hoofdmeridianen takken ontelbare zij- en dwarsstromen af, vergelijkbaar met de grote arteriën, welke zich steeds meer vertakken en in de kleinste haarvaten eindigen om dan via het venensysteem tot het hart terug te keren.

De ziel als ziekteveroorzaker

De ziel is volgens uitspraken van Rudolf Steiner de basis van ziekteprocessen. Gedachten en emoties welke boven een bepaald maat uitgaan, zijn krachten die het etherlichaam verzwakken en zijn gelijkmatig stromen verhinderen en daardoor ziekmakend op de stofwisselingsprocessen in het fysieke lichaam werken. Het etherlichaam als zodanig wordt niet ziek, zij het door uiterlijke verwondingen met littekens of door kneuzingen.

Het herstel van het fysieke lichaam kan daarom volgens antroposofische opvatting alleen van het etherlichaam uitgaan. De onregelmatigheden in het etherlichaam moet in een gelijkmatig stromen terug gevoerd worden om de te diep doorgedrongen invloed van het zielelichaam te compenseren. Worden zieleproblemen niet opgelost dan kan door de belasting op het etherlichaam het ziekmakende proces in het fysieke lichaam opnieuw te voorschijn komen. Hoe kan nu het gelijkmatig stromen van het etherlichaam bij ziekteprocessen hersteld worden?

Harmoniseren van de Meridiaanstromen

In rust moet het menselijk lichaam een gelijkmatige spanning rechts-links, boven-onder en voor en achter vertonen. Iedere fysiotherapeut weet, waar uit een fysiologisch- anatomische gegeven normaal een hogere of lagere spanning van de weefselstructuren aanwezig is. Ieder orgaan roept bij een functionele- of organische stoornis spanningsveranderingen op in bepaalde zones in de huid, onderhuid en musculatuur van het lichaam. Ze worden orgaanzones in bindweefsel en musculatuur genoemd.

De diagnostische tastbevinding geeft de therapeut informatie over het oorspronkelijke stoorveld, dat niet altijd identiek moet zijn met de momentane klachten. Een voorbeeld kan dit duidelijk maken. De diagnostische tastbevinding vertoont een maagzone. De patiënt klaagt echter niet over maagklachten maar over migraine. De maagmeridiaan begint bij de slaap en eindigt aan de tweede teen van de voet. Hij is in zijn gelijkmatig stromen in disbalans geraakt. Door een etherische volte (of ook leegte) ontstaat de migraine. De maagmeridiaan moet in dit geval gereguleerd worden. Masseren of strijken in het verloop van de meridiaan stimuleert het stromen, maatregelen welke tegen de stromingsrichting ingezet worden sederen deze. Net zo werken fricties met de klok mee stimulerend, en fricties tegen de klok in sederend. De diagnostische orgaanzones op de rug van patiënten reageert op elke maatregel met een secondefenomeen, dit betekent: zij geeft in enkele seconden de aanwijzing welke therapie uitgangspunt genomen moet worden. De diagnostische tastbevinding werd aan de Freiburger Universiteitskliniek voor inwendige ziekte door professor Kohlrausch, dokter Teirich Leube en mevr. Dicke uitgewerkt. De Chinezen richten zich bij hun therapeutische maatregelen naar de polsdiagnostiek, omdat ook het stromende bloed informatie geeft over de processen in het etherlichaam.

In zijn voordracht van 14.02.1915 spreekt Rudolf Steiner erover dat het etherlichaam een wonderbaarlijke eenheid van in elkaar stromende en opglanzende kleuren is en dat de kleuren van het etherlichaam het fysieke lichaam, de organen opbouwen en dan in datgene werken in wat gedurende het leven door de organen van het fysieke lichaam uitgevoerd wordt. Deze aanwijzing was voor mij aanleiding om te onderzoeken, of kleuren die op acupunctuurpunten aangebracht worden een werking uitoefenen.

De werking van kleuren

De uitkomst was verbluffend: Iedere meridiaan heeft zijn kleur welke hem activeert en versterkt. De complementaire kleur bewerkt het tegendeel. Allereerst gebruikten we aniline geverfde zijde. De gewenste werking trad ogenblikkelijk op, maar na twee tot drie uur vertoonden gevoelige patiënten nervositeit en voelden zij zich niet goed. Daarop verfden wij op aanwijzing van het plantenkleuren laboratorium van het Goetheanum te Dornach, in Zwitserland zijde met plantaardige pigmenten. De werking was milder en weldadig, ook na langer dragen trad geen negatieve werking op. Hoe fijn en exact het menselijk lichaam op kleuren reageert, is altijd weer voor iedere therapeut, die daar mee omgaat een verbazingwekkende ervaring. Een geelachtig rood kan niet door een blauwachtig rood en een blauwachtig groen niet door een geelachtig groen vervangen worden. De nuance moet kloppen.

Het voordeel van de kleurentherapie op acupunctuurpunten ligt in de duurwerking. In ieder geval moeten de kleuren dagelijks eenmaal vervangen worden, bij zware ziektegevallen ook tweemaal gewisseld worden. Ook wanneer hun kleur niet veranderd is, gaat blijkbaar hun kracht verloren. De kleuren worden in centimeter kwadraat grote stukjes volgens bepaalde wetmatigheden op acupunctuurpunten geplakt. Doel van de behandeling is het herstel van het spanningsevenwicht van bindweefsel en musculatuur van het gehele lichaam, hetgeen tevens uitdrukking is van de harmonisering van het stromen in het etherlichaam. Omdat genezing altijd van het etherlichaam moet uitgaan is deze methode bij alle ziektebeelden, om het even of ze ernstig of licht van aard zijn, of ze lokaal optreden of de gehele mens omvatten, als een genezing beginnende of ondersteunende maatregel toepasbaar. Hoe lang zij toegepast wordt hangt af van de aard van het ziektebeeld. Kan de patiënt na belasting het spanningsevenwicht in rust zelf herstellen dan is het doel bereikt.

Verschenen in de Weleda-Berichten 1992 deel 186 in Duitsland

©Barbara Frerich